

BÀI GIẢNG: PHONG TRÀO DÂN TỘC DÂN CHỦ NHỮNG NĂM 1918 - 1930
CHUYÊN ĐỀ: VIỆT NAM TỪ NĂM 1918 ĐẾN NĂM 1945
MÔN: LỊCH SỬ VÀ ĐỊA LÍ 9
GIÁO VIÊN: THẦY HỒ NHƯ HIỂN

MỤC TIÊU

✓ *Mô tả được những nét chính của phong trào dân tộc dân chủ những năm 1918 – 1930.*

1. PHONG TRÀO ĐẤU TRANH CỦA TƯ SẴN, TIỂU TƯ SẴN NHỮNG NĂM 1918 - 1930

Phong trào đấu tranh của tư sản

Phong trào “chấn hưng nội hóa, bài trừ ngoại hóa” (1919).

Phong trào đấu tranh chống tư bản Pháp độc quyền cảng Sài Gòn và độc quyền xuất cảng lúa gạo ở Nam Kỳ (1923)

Phong trào đấu tranh của tiểu tư sản

Lập ra các tổ chức chính trị như Thanh niên cao vọng (1923), Việt Nam Nghĩa đoàn (1925), Hội Phục Việt (1925), Đảng Thanh niên (1926),...

Xuất bản các tờ báo như: Chuông rè, An Nam trẻ,..., lập ra các nhà xuất bản như: Cường học thư xã, Nam đồng thư xã,... để truyền bá tư tưởng yêu nước, tiến bộ.
 Đòi nhà cầm quyền Pháp thả Phan Bội Châu (1925) và lễ truy điệu, để tang Phan Châu Trinh (1926)

“La Cloche fêlée” (Tiếng chuông rè) là tờ báo do nhà yêu nước Nguyễn An Ninh sáng lập, xuất bản hằng tuần ở Sài Gòn, số 1 ra ngày 10-12-1923.

“Tôi chỉ muốn làm tiếng chuông thức tỉnh đồng bào tôi...”

Lệnh truy nã Nguyễn An Ninh của cảnh sát Đông Dương - Ảnh tư liệu gia đình

2. PHONG TRÀO CÔNG NHÂN

Thời gian	Sự kiện
1925	Công nhân, thủy thủ tàu Sác-ne ở cảng Hải Phòng đòi tăng lương.
1922	Viên chức các sở công thương ở Bắc Kỳ và 600 công nhân thợ nhuộm Sài Gòn – Chợ Lớn bãi công.
1923 – 1924	Đấu tranh của công nhân nhà máy xi măng Hải Phòng, nhà máy sợi Nam Định, nhà máy rượu Hà Nội.
1925	Công nhân xưởng Ba Son ở cảng Sài Gòn bãi công.
1926 – 1927	Đấu tranh của công nhân nhà máy sợi Nam Định, đồn điền Phú Riềng (nay thuộc tỉnh Bình Phước),...
1928 - 1929	Đấu tranh của công nhân nhà máy sửa chữa xe lửa Trường Thi (Vinh),...

Công ty sợi bông Bắc Kỳ (Nam Định),
nguồn: Trung tâm Lưu trữ quốc gia I

Xưởng đóng tàu Ba Son (Sài Gòn). Giáo sư Trần Văn Giàu viết trong Giai cấp công nhân Việt Nam: “Xi nghiệp đầu tiên mà Pháp lập ở Việt Nam là sở Ba Son... Không bao lâu, sở Ba Son đã tập hợp gần nghìn thợ và “cu-li”.

- Từ năm 1919, phong trào đấu tranh của công nhân chủ yếu diễn ra dưới hình thức bãi công, đòi việc làm, tăng lương, tiêu biểu là cuộc bãi công của thợ máy xưởng đóng tàu Ba Son (Cảng Sài Gòn) vào năm 1925.
- Dưới sự lãnh đạo của Công hội đỏ, công nhân bãi công ngăn cản tàu chiến Pháp chở lính qua đàn áp phong trào cách mạng ở Trung Quốc.
- Thắng lợi của cuộc bãi công chứng tỏ giai cấp công nhân Việt Nam đã bắt đầu đấu tranh có tổ chức và có mục đích chính trị rõ ràng.

3. SỰ RA ĐỜI VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA CÁC TỔ CHỨC CÁCH MẠNG

Việt Nam Quốc dân đảng

TIỀN THÂN

Nam Đồng thư xã

SÁNG LẬP

Nguyễn Thái Học, Phó
Đức Chính,...

ĐỊA BÀN

Chủ yếu ở Bắc Kỳ

MỤC TIÊU, CHỦ TRƯỞNG

Đánh đuổi giặc Pháp,
thiết lập dân quyền.

Les principaux fondateurs de la « Nam-Dong Thuc-Xa »:

1. — Nguyễn-hữu-Dật; 2. — Nguyễn-thái-Học;
3. — Hoàng-phạm-Trần; 4. — Nguyễn-thò-Nghệp.

Một số thành viên trong
Nam Đồng thư xã

Thời gian	Sự kiện	Kết quả
Tháng 2 – 1929	Ở Hà Nội, xảy ra vụ ám sát Ba-danh – trùm mộ phu cho các đồn điền cao su.	Thực dân Pháp liền tổ chức nhiều cuộc vây ráp lớn, đàn áp và khủng bố đảng viên Việt Nam Quốc dân đảng.
Đêm 9-2-1930	Nguyễn Thái Học quyết định tiến hành khởi nghĩa trước tiên tại Yên Bái, Phú Thọ, Sơn Tây, Hải Dương, Thái Bình, Hà Nội cũng nổi dậy khởi nghĩa.	Khởi nghĩa thất bại, chấm dứt hoạt động của Việt Nam Quốc dân đảng.

Nguyễn Thái Học (1902-1930)

Tân Việt Cách mạng đảng

Một số đảng viên sớm gia nhập Việt Nam Cách mạng Thanh niên. Số đảng viên còn lại tích cực chuẩn bị để tiến tới thành lập một đảng theo chủ nghĩa Mác - Lê-nin.

Hoạt động: phổ biến sách báo tiến bộ, mở các lớp huấn luyện, tổ chức và lãnh đạo một số cuộc đấu tranh của học sinh, tiểu thương và công nhân.

Chủ trương đánh đổ đế quốc, thiết lập xã hội bình đẳng, bác ái.

Có tiền thân từ hội Phục Việt

Được thành lập ngày 14-7-1928

Hoạt động chủ yếu ở Trung Kỳ

Một số thành viên Tân Việt Cách mạng đảng tiêu biểu

Đào Duy Anh

Lê Văn Huân

Phan Đăng Lưu

Tôn Quang Phiệt

Đặng Thai Mai

Trần Phú

Hà Huy Tập

Võ Nguyên Giáp

Nguyễn Thị Minh Khai